

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

7/8760

SAYI : B.02.1.ABG.0.06.00.00/ 4689
KONU : Soru Önergesi

19 Ağustos 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 14.07.2009 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-156-13/3070 sayılı yazıları.

Kütahya Milletvekili Sayın Alim Işık'ın, Sayın Başbakanımıza ilettiği ve Sayın Başbakanımızca eşgüdümünde yanıtlanması tensip olunan ilgede kayıtlı yazılarına ekli 26.06.2009 tarih ve 2009/3859 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte takdim kılınmıştır.

Saygılarımla arz ederim.

Egemen BAĞIŞ
Devlet Bakanı ve Başmüzakereci

EK: 1

DAĞITIM:

- TBMM Başkanlığı (Gereği için)
- Başbakanlık (Bilgi için)

AB Uzmanı Ege ERKOÇAK 19/08
Daire Başkanı Alp AY y. 19/8
Genel Sekreter Yrd. F.H. Burak Erdenir 19/8
Genel Sekreter, Büyükelçi O. Demiralp 19/8

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

26.06.2009 tarih ve 2009/3859 sayılı soru önergesinin cevabı

Soru önergesinde bahsedilen mülakatta, esasen, Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılması konusu değerlendirilirken, bu konunun evrensel insan hakları bağlamında değerlendirilmesi ve kendi vatandaşlarımız olan Rum Ortodoks azınlığın ihtiyaçları doğrultusunda sorunlarının çözümü için gerekli diyalogun kurulmasının önemine işaret edilmiştir. Ayrıca, kurulan diyalog kapsamında ve yürürlükteki mevzuata uygun olacak şekilde geliştirilecek çözüm önerileri ele alınırken, aynı hususun Batı Trakya Türkleriyle ilgili sorunların eş zamanlı olarak Yunanistan tarafından ele alınması ve çözüm önerilerinin üretilmesinin de olumlu bir adım olarak değerlendirileceği düşünülmektedir. Burada eş zamanlı olumlu çalışmaların başlatılmasının da iyi niyet açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Özellikle din ve vicdan hürriyetlerini kullanırken azınlık mensubu olsun veya olmasın Almanya, Yunanistan veya Türkiye'de olsun tüm ülke vatandaşlarının eşit haklardan yararlanması Hükümetimiz açısından öncelikli bir konu olarak görülmektedir.

Bilindiği üzere, Türkiye'nin kurucu sözleşmesi niteliğini teşkil eden Lozan Barış Antlaşması, "Azınlıkların Korunması" başlığı altında 37 ve 45. maddeler arasında hükümler taşımaktadır. Bu çerçevede gayri Müslim azınlıklara mensup Türk vatandaşlarının, hukuken ve fiilen diğer Türk vatandaşları ile aynı hak ve özgürlükler ile güvencelerden yararlanacakları belirtilmektedir.

Lozan Antlaşması'nın 40. Maddesine göre "Müslüman olmayan azınlıklara mensup Türk uyrukları, hem hukuk bakımından hem de uygulamada öteki Türk uyruklarıyla aynı işlemlerden ve aynı güvencelerden yararlanacaklardır. Özellikle, giderlerini kendileri ödemek üzere, her türlü hayır kurumlarıyla dinsel ve sosyal kurumlar, her türlü okullar ve buna benzer öğretim ve eğitim kurumları kurmak, yönetmek ve denetlemek ve buralarda kendi dillerini serbestçe kullanmak ve dinsel ayinlerini serbestçe yapmak konularında eşit haklara sahip olacaklardır."

Maddeden anlaşılacağı üzere, Lozan Antlaşması azınlıklara bir ayrıcalık değil diğer Türk vatandaşları ile eşit muamele görme hakkı tanımaktadır.

Heybeliada Ruhban Okulu, 1971 yılına kadar Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın onayladığı yönetmelik uyarınca faaliyetlerine devam etmiştir. Bu yönetmelik çerçevesinde bir yüksekokul olarak değerlendirilmemekte olan Heybeliada Ruhban Okulu, 12 Ocak 1971 tarihinde Anayasa Mahkemesi'nin Özel Yüksekokulların Kurulmasına izin veren 625 sayılı Kanun'un bazı maddelerini iptal etmesi üzerine 9 Temmuz 1971 tarihinde bir yüksekokul olarak kabul edilerek kapatılmıştır.

Öte yandan, tabiatıyla uluslararası ve ulusal hukuk sınırları çerçevesinde, kendi vatandaşlarımızın sorunlarını çözüme kavuşturmamız, Hükümetimizin bir önceliğidir. Tabii ki eş zamanlı olarak, Yunanistan'ın da Batı Trakya Türklerinin sorunlarına aynı duyarlılıkla yaklaşması da çok önemlidir. Bu yüzden, tüm diyalog kapılarını açık tutarak, herkesin haklarını sorunsuzca kullanabilmesi için elimizden gelen gayreti göstermeye devam edeceğiz.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

Batı Trakya Türklerinin sorunları Hükümetimiz tarafından gerek ikili düzeyde gerek uluslararası platformlarda çok yakından takip edilmektedir.

Yunan yönetimlerinin Batı Trakya Türklerine yönelik politika ve uygulamaları, azınlık haklarından yararlandırılmaları temelinde 1960'lardan bu yana tedricen gerilemiştir. Batı Trakya Türk azınlığı, bu çerçevede Yunan Hükümetleri tarafından ihlal edilen haklarını koruyabilmek amacıyla bugüne kadar 8 davayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşımıştır. Seçilmiş Müftüler tarafından AIHM'ne götürülen 5 davada, Yunanistan'ın, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AIHS) ifade hakkını güvence altına alan 9. maddesini ihlal ettiğine hükmedilmiştir.

Son dönemde Yunanistan'ın Müftülerin kaza yetkilerini kaldırmak suretiyle, seçilmiş Müftülerin tanınabileceği mesajını verdiği ve bu yönde uluslararası toplumun da desteğini kazanmak arayışında olduğu görülmektedir.

Ayrıca, 1927'de kurulan ve Azınlığın en eski sivil toplum örgütü olan "İskeçe Türk Birliği"nin isminde "Türk" kelimesi bulunduğu gerekçesiyle yasaklanması ve aynı gerekçelerle kurulmalarına izin verilmeyen "Rodop İli Türk Kadınları Kültür Derneği" ile "Evros Azınlık Gençleri Derneği" davaları da AIHM'ne taşınmıştır. Mahkeme, söz konusu üç davada da Yunanistan'ın AIHS'nin dernek kurma ve toplantı özgürlüğüne ilişkin 11. maddesini ihlal ettiğine ve İskeçe Türk Birliği davasında ise ayrıca, AIHS'nin adil yargılanma hakkına ilişkin 6. maddesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir. Söz konusu kararların uygulamaya konulması amacıyla soydaş avukatlar tarafından başlatılan idari/hukuki süreç halen devam etmekteyse de, Yunan yönetiminin yaklaşımı olumsuzdur. Bu husus, avukatlar tarafından Avrupa Konseyi Delegeler Komitesi ile AIHM'nin ilgili organlarının dikkatine getirilmektedir.

Öte yandan 27 Mart 2007 tarihinde Yunan Parlamentosu tarafından kabul edilen "Batı Trakya Türk Azınlığı vakıf mallarının emlak vergisi, büyük emlak vergisi ve gelir vergisinden kaynaklanan kesinleşmiş borçlarının silinmesini ve vakıfların büyük emlak vergisinden muaf tutulmalarını öngören Yasa"nın ne şekilde uygulanacağı henüz kesinleşmemiştir. Ekonomi ve Maliye Bakan Yardımcısı tarafından bir soydaş milletvekilinin soru önergesine verilen cevaptan, vakıfların vergi borçlarının silindiği ancak, kiraya verilen mülklerin harçları ve kesilen cezalardan kaynaklanan borcun tahakkuk ettirileceği anlaşılmaktadır. Esasen, söz konusu borçların birikmesinden, ödemeleri kabul etmeyen vergi daireleri sorumludur.

"Batı Trakya Müslüman Azınlığının Vakıf ve Taşınmazlarının Yönetimi ve İdaresine İlişkin Yasa", Yunan Meclisi'nde 13 Şubat 2008 tarihinde yapılan nihai oylamayla yasalaşmıştır. Azınlıkla istişarede bulunmadan hazırlanan Yasa, özetle, okul vakıflarını, Azınlık vakıflarından ayırmayı; vakıfların yönetiminde Bölge Genel Sekreteri ile atanmış Müftülere geniş yetkiler tanımak suretiyle, Azınlık vakıflarının otonomisini kaldırmayı amaçlamaktadır. Azınlık Danışma Kurulu, yasanın kabul edilen şekliyle uygulanmasına karşı olduğunu bir açıklamayla duyurmuştur.

Batı Trakya Türk Azınlığının eğitim hakları da yakından takip edilmektedir. Batı Trakya'da 7.000 civarında olan soydaş öğrenciye yönelik olarak azınlık ilkokullarında, Türkiye'deki öğretmen okullarından mezun soydaşlarımızın görevlendirilmesi uygulamasına 1973 yılında son verilmesi; azınlık ortaokul ve liselerine gönderilen 35 kontenjan öğretmenin sayısının,

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİ

Yunanistan tarafından, İstanbul'daki Rum Azınlığın sayısının azlığı ve mütakabiliyet ilkesi öne sürülerek 1991-1992 öğretim yılından itibaren 16'ya düşürülmesi eğitimi olumsuz etkilemiştir. Ayrıca, 2005 yılında, Azınlığın İskeçe'deki ortaokul-lisesine ek bina inşası için yaptığı başvuru hakkında halen Yunan makamlarının cevabı halen beklenmektedir.

Bölgedeki Azınlık eğitiminin düzeyinin düşüklüğü, soydaş öğrencilere Yunan üniversitelerinde sağlanan binde beşlik kontenjanın etkin kullanımını engellemekte olduğundan, Türkiye, Batı Trakya Türk Azınlığı'na mensup öğrencilere ülkemiz üniversitelerinde burslu tahsil imkânı tanımaktadır. Batı Trakya Türk Azınlığı'nın karşı karşıya kaldığı eğitim sorunlarının aşılmasını teminen kurulan kar amacı gütmeyen Batı Trakya Azınlığı Eğitim ve Kültür Şirketi (BAKEŞ) ahiren faaliyetlerine başlamıştır.

Batı Trakya Türk Azınlığının her türlü sorunu Hükümetimiz tarafından öncelikli bir şekilde takip edilmekte ve gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

Hükümetimiz, din ve vicdan özgürlüğü ile hoşgörünün bir arada yaşayan normlar olduğunun bilinciyle, herkesin özgür vicdanına saygının evrensel bir değer olması gerektiğine inanarak, ancak Batı Trakya Türklerinin haklarının da aynı şekilde gözetildiğini takip ederek, din ve vicdan hürriyetinin tüm vatandaşlarımız tarafından eşit şekilde kullanılmasının önündeki engelleri kaldırmak için uluslararası normlara uygun ve uluslararası antlaşmalar ve sözleşmeler çerçevesinde çalışmalarını yürütmeye devam edecektir.